

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז-1976

החלטה 12-15

בפני:

השופט (בדימוס) אמנון סטרשנוב

בעניין שבין:

הקובל

המשנה למנכ"ל משרד הבריאות
ע"י ב"כ – עוה"ד שרה שר-לב ושני ארזי

לבין:

הנקבל

ד"ר מרדכי ליפו
ע"י ב"כ – עו"ד ערן קייזמן

ה ח ל ט ה

העובדות

1. בתקופה הרלוונטית בשנת 2010, היה הנקבל, ד"ר מרדכי ליפו (להלן – הנקבל או ד"ר ליפו), בעל מרפאה בגבעת שאול בירושלים, בה הוא עסק בעיקר בטיפול באוזון (autohemotherapy).

2. ביום 28.3.10 הגיעה לטיפול במרפאה גב' [REDACTED] (להלן – המטופלת), על-מנת לקבל את הטיפול הנ"ל.

לקראת סוף הטיפול, לא חשה המטופלת בטוב, החלה לפרפר, ואיבדה את הכרתה. היא קבלה טיפול במקום, שבה להכרתה, אך כעבור כעשרים דקות שבה ואבדה את ההכרה. היא פונתה לבית החולים רק לאחר שעה וחצי, שם אושפזה במחלקה לטיפול נמרץ ולאחר מכן הועברה לשיקום בבית החולים לוינסטיין. עד היום נותרה החולה מבולבלת, מתקשה בהליכה, סובלת מחוסר שיווי משקל, ואף עיוורת.

הקובלנה

3. ביום 27.3.12, הגיש המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, ד"ר בועז לב, קובלנה נגד הנקבל, על כך שגילה התנהגות שאינה הולמת רופא, וכן חוסר יכולת ורשלנות חמורה במילוי תפקידו כרופא מורשה, לפי סעיפים 41(1) + (3) לפקודת הרופאים (להלן – הפקודה). בין היתר, נטען כנגד הנקבל כי הוא לא נתן למטופלת ובני משפחתה הסבר מלא על אופי הטיפול; הפקיד את החולה לטיפולו של האח ועקנין, למרות היותו אח מעשי בלבד וללא הרשאה לבצוע פעולות חודרניות; לא דאג להנחיות או לנהלים

ברורים לצוות המטפל לגבי הטיפול באוזון; משהורע מצבה של המטופלת, הוא עיכב את הפינוי לבית החולים ונתן לה טיפול מיידי לא נכון.

דו"ח הוועדה - ההכרעה

4. עם הגשת הקובלנה, התמנתה לדון בה ועדת משמעת בהרכב: ד"ר יוסי בר – יו"ר, פרופ' צבי שטרן ועו"ד יגאל חיות – חברים. הוועדה קיימה שש ישיבות, שמעה עדויות וקבלה ראיות, וביום 12.2.15 הוציאה תחת ידה דוח מפורט ויסודי, בו היא ממליצה להרשיע את הנקבל בחלק מהמעשים שיוחסו לו בכתב הקובלנה, ולזכותו מאישומים אחדים.

הוועדה קבעה, כי הנקבל לא נתן הסבר ממשי, רפואי הולם אודות הטיפול באוזון שהתכוון לתת למטופלת, וזאת בניגוד לסעיף 13 לחוק זכויות החולה, התשנ"ו-1996. בכך הוא עבר עבירה של חוסר יכולת במילוי תפקידו כרופא, לפי סעיף 341(3) רישא לפקודת הרופאים.

עוד קבעה הוועדה, כי "התביעה לא הביאה כל ראיה סטטוטורית, מנהלית או נוהלית לכך כי טיפול במקרה הרפואי שבפנינו ע"י אח מעשי נאסר מכל סיבה שהיא", ולכן היא מזכה את הנקבל מהעבירה שיוחסה לו בנושא זה. עם זאת, הגיעה הוועדה למסקנה שמספר פעולות שביצע האח ועקבן, בנוכחות הנקבל (כגון, הזזת הווינטילן בתוך הוריד או החזרת הדם לוריד) - היו חודרניות או אסורות לביצוע ע"י אח מעשי, ולפיכך קובעת הוועדה כי בכך הוא גילה התרשלות חמורה במילוי תפקידו כרופא.

5. הוועדה קובעת עוד, כי "פרוטוקול טיפול ונוהלים מסודרים, כתובים לא היו במרפאה, ובכך גילה הנקבל חוסר יכולת במילוי תפקידו כרופא" – עבירה לפי סעיף 341(3) רישא לפקודה.

לענין הגשת עזרה ראשונה למטופלת, לאחר שהתמוטטה ואיבדה את הכרתה – סבורה הוועדה כי הטיפול ע"י הנקבל והאח היה סביר ומקובל, "וכלל את אותם טיפולים רפואיים נחוצים באותו אירוע". אשר על כן, ממליצה הוועדה לזכות את הנקבל מהעבירה שיוחסה לו בנושא זה.

6. לענין העיכוב בפינוי המטופלת לבית החולים – קבעה הוועדה, בזו הלשון: "לאחר שקיבלה את הטיפול הראשוני, חזרה המטופלת להכרה אם כי לא להכרה מלאה. לאיר מצבה הרפואי ירידה בלחץ הדם, המשך ערפול ואי השבה להכרה מלאה, היה על הנקבל לפנותה מיד לאחר שיוצב מצבה הרפואי".

עם זאת קובעת הוועדה, כי היא לא רואה בהתנהגותו של הנקבל "התנהגות העולה כדי רשלנות חמורה. הוועדה סבורה כי בנסיבות האירוע האמור, הנקבל פעל בשיקול דעת לא סביר... וגילה חוסר יכולת במילוי תפקידו כרופא", ועל-כן היא ממליצה להרשיעו בעבירה לפי סעיף 341(3) רישא בלבד, ולזכותו מעבירה של התנהגות בלתי הולמת לפי סעיף 141(1) לפקודה.

דוח הוועדה – אמצעי המשמעת

7. ביום 5.7.15 כתבה הוועדה דוח לענין אמצעי הענישה המומלץ להטיל על הנקבל. בין היתר, קבעה הוועדה בזו הלשון:

"...הוועדה רואה בהתנהגותו הטללת של הנקבל, הן בעבודתו כמנהל המרפאה מבחינה מנהלית, והן בעבודתו כמנהל המרפאה, בתפקודו כרופא המרפאה – כשל חמור רב מערכתי, מנהלי ורפואי, התנהגות הפוגעת בצורה קשה באמון הציבור בתדמיתו ובכבודו של מקצוע הרפואה".

לקולה, ציינה הוועדה את זיכוי של הנקבל ממספר עובדות, זיכוי מהעבירה החמורה של התנהגות בלתי הולמת לפי סעיף 141(1) לפקודת הרופאים, וכן את דברי השבח שהרעיפו עליו עדי האופי. עוד התחשבה הוועדה בחלוף הזמן מאז קרות האירוע בשנת 2010 ועד היום, וכן בגילו המתקדם של הנקבל (בן 66).

סוף דבר, הוועדה ממליצה להתלות את רישיונו של הנקבל לחקופה של ארבעה (4) חדשים.

החלטה

8. ועדת המשמעת שמעה את העדויות וקיבלה את הראיות, ונוכח התרשמותה הישירה והבלתי אמצעית המליצה להרשיע את הנקבל במרבית המעשים שיוחסו לו, ולזכותו מחלקן. נראה לי, כי הוועדה עשתה בירור ובחינה מקיפים ויסודיים של חומר הראיות שהיה בפניה, ולא מצאתי כול עילה להתערב במסקנותיה ובהמלצותיה – למעט בסוגייה אחת.

לענין העיכוב בפינוי המטופלת לבית החולים - הגיעה הוועדה הנכבדה למסקנה כי "התנהגותו אינה עולה כדי רשלנות חמורה", וכי הנקבל פעל "בשיקול דעת לא סביר", ובכך גילה חוסר יכולת במילוי תפקידו כרופא. חוששני, כי בקביעתה זו נתפסה הוועדה לכלל טעות משפטית, שכן אם אכן פעל הנקבל במסגרת שיקול הדעת - אף אם היה מוטעה או "בלתי סביר", כהגדרת הוועדה - עדיין נמצאים אנו בתחום "שיקול הדעת", ועל כן אין התנהגות שכזו עולה כדי עבירה לפי סעיף 41(3) לפקודה. רק אם התנהגות מסוימת חורגת מתחומי שיקול הדעת והיא מגעת לדרגת "אי יכולת או רשלנות", כלשון הפקודה - רק אז ניתן לקבוע כי נעברה עבירה עפ"י הפקודה, או על-פי כול הוראת חוק אחרת.

סוף דבר, שיקול דעת מוטעה או בלתי סביר - אין בו כדי להוות עבירה, ודינו של הנקבל להיות מזוכה גם מפריט זה של כתב הקובלנה.

9. גם אמצעי המשמעת שהומלץ ע"י הוועדה, לאחר ששקלה את השיקולים לחומרה ונתנה דעתה גם לנסיבות המקילות - ארבעה חדשי התליית רישיון - נראה לי הולם וראוי, בנסיבות המקרה. העובדה שהחלטתי לזכות את הנקבל מעבירה אחת נוספת, אין בה כדי להביא לשינוי העונש הכולל, שאינו חמור, בעיניי.

לפיכך, הנני מורה על התליית הרישיון של ד"ר מרדכי ליפו למשך ארבעה (4) חדשים, החל מיום 15.8.15.

ניתן היום 20.7.15, ד' אב התשע"ה.

יש להפיץ החלטה זו, כמקובל.

אמנון סטרשטרום, שופט (בדימוס)